

פרק ב: מרגלי חרש

Chapter 2: Spies Like Us

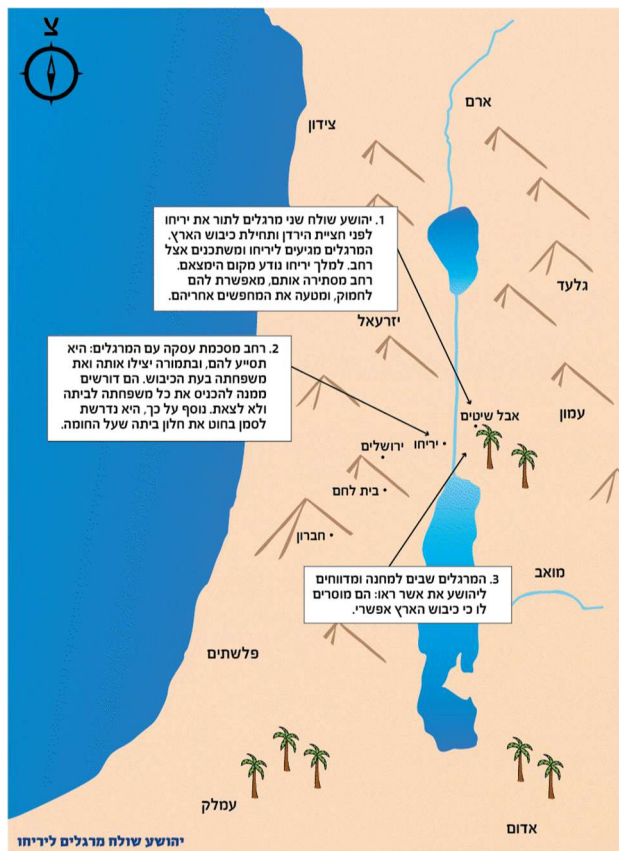
הקדמה: בין תרי הארץ למרגלי יהושע

Introduction: Contrasting The Scouts With Yehoshua's Spies

(1 במדבר פרק יג, א-כ)

וידבר ה' אל-משה לאמר: שלח-לך אנשים ויתרו את-ארץ כנען אשר-אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם: וישלח אתם משה ממדבר פארן על-פי ה' כלם אנשים ראשי בני-ישראל המה: ואלה שמותם למטה ראובן שמוע בן-זכור: למטה שמעון שפט בן-חורי: למטה יהודה כלב בן-יפנה: למטה יששכר יגאל בן-יוסף: למטה אפרים הושע בן-נון: למטה בנימין פלטי בן-דפוא: למטה זבולן גדיאל בן-סודי: למטה יוסף למטה מנשה גדי בן-סוסי: למטה דן עמיאל בן-גמלי: למטה אשר סתור בן-מיכאל: למטה נפתלי נחבי בן-נפסי: למטה גד גאואל בן-מכי: ואלה שמות האנשים אשר-שלח משה לתור את-הארץ ויקרא משה להושע בן-נון יהושע: וישלח אתם משה לתור את-ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה בנגב ועליתם את-ההר: וראיתם את-הארץ מה-הוא ואת-העם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם-רב: ומה הארץ אשר-הוא יושב בה הטובה היא אם-רעה ומה הערים אשר-הוא יושב בהנה הבמחנים אם במבצרים: ומה הארץ השמנה היא אם-דלה היש-בה עץ אם-אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי פגורי ענבים:

Hashem spoke to Moshe, saying, "Send men that they might scout the land of Canaan which I am giving to the Children of Israel; one man per his father's tribe shall you send, each one, a prince among them." Moshe sent them from the Wilderness of Paran by Hashem's directive; all of them men, heads of the Children of Israel they were. And these are their names: From the tribe of Reuven: Shammua son of Zakkur. From the tribe of Shimon: Shafat son of Chori. From the tribe of Yehudah: Calev son of Yefunneh. From the tribe of Yissachar: Yigal son of Yosef. From the tribe of Ephraim: Hoshea son of Nun. From the tribe of Binyamin: Palti son of Rafu. From the tribe of Zevulun: Gaddiel son of Sodi. From the tribe of Yosef, from the tribe of Menashe: Gaddi son of Susi. From the tribe of Dan: Ammiel son of Gemalli. From the tribe of Asher: Setur son of Mikhael. From the tribe of Naftali: Nachbi son of Vofsi. From the tribe of Gad: Geuel son of Makhi. These are the names of the men that Moshe sent to scout the land. Moshe called Hoshea son of Nun Yehoshua. Moshe sent them to scout the land of Canaan. He said to them, "Go up this way, through the Negev, and go up to the hill country. And see the land, what it is like; and the people who dwell in it, are they strong or weak, few or many? And what is the land upon which they dwell; is it good or bad? And what are the cities in which they dwell; are they in open camps or in fortresses? And what is the land; is it fat or lean? Does it have trees or not? Be strong and take from the fruit of the land." And the season was the season of the first ripened grapes.

וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי־נֹן מִן־הַשְּׂטִיִּים שְׁנַי־אֲנָשִׁים מִרְגָּלִים חֲרָשׁ לְאֹמֶר לְכּוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וְלָכּוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זֹנָה וְשִׁמָּה רָחַב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה: וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לְאֹמֶר הִנֵּה אֲנִישִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלֵּילָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחַפֵּר אֶת־הָאָרֶץ: וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחַב לְאֹמֶר הֲוָצִיֵּאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבִיתְךָ כִּי לְחַפֵּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ: וְתִקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וְתַעֲפֶנּוּ וְתֹאמְרוּ יֵן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאֵין הֵמָּה: וַיְהִי הַשָּׁעַר לְסָגֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אֲנִי הָלָכּוּ הָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ מִהָר אַחֲרֵיהֶם כִּי תִשְׁגֹּם: וְהִיא הֶעֱלֵתָם הַגָּגָה וְתַטְמִנָם בַּפֶּשֶׁתִּי הַעֵץ הָעֲרֻכּוֹת לָהּ עַל־הַגָּג: וְהָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשָּׁעַר סָגֹר אַחֲרֵי כֵּן יָצְאוּ הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם: וְהִמָּה טָרַם וַיִּשְׁכְּבוּן וְהִיא עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג: וְתֹאמְרוּ אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן ה' לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נִפְלְאָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נִמְגְּוָה כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם: כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת־אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ ה' אֶת־מִי יִסְסוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בָּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וְלָעֹז

אֲשֶׁר הִחְרַמְתֶּם אוֹתָם: וְנִשְׁמַע וַיָּמָס לְבָבָנוּ וְלֹא־קִמָּה עוֹד רֹחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בְּשִׁמָּים מִפְּעֹל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת: וְעַתָּה הַשְׁבְּעוּ־נָא לִי בְּה' כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חֶסֶד וְעָשִׂיתֶם גַּם־אֵתֶם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד וְנִתַּתֶּם לִי אוֹת אֱמֹת: וְהַחַיִּיתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אֲחֵי אֲחֹתִי וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהֶעֱלֵתֶם אֶת־נַפְשֵׁינוּ מִמוֹת: וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתִּיכֶם לְמוֹת אִם לֹא תִגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהִיא בִּתְתִּי ה' לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וְאֱמֹת: וְתוֹרְדִם בַּחֲבֹל בְּעַד הַחֹלּוֹן כִּי בֵּיתָה בְּקִיר הַחוֹמָה וּבְחוֹמָה הִיא יוֹשֶׁבֶת: וְתֹאמְרוּ לָהֶם הִהֲרָה לָכּוּ פָּרִיפְּגֻעוּ בְּכֶם הָרֹדְפִים וְנִחַפְתֶּם שְׁמָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הָרֹדְפִים וְאַחֲרֵי תִלְכוּ לְדָרְפֶכֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נָקִים אֲנַחְנוּ מִשְׁבַּעְתְּךָ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים בָּאָרֶץ אֶת־תַּקְוֹת חוּט הַשָּׁנִי הָיָה תִקְשְׁרִי בַּחֲלוֹן אֲשֶׁר הוֹרְדְתָנוּ בּוֹ וְאֶת אָבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ וְאֶת־אֲחִיךָ וְאֶת־כָּל־בֵּית אָבִיךָ תֹאסִפִּי אֵלֶיךָ הַבֵּיתָה: וְהִיא כָּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדְּלָתִי בֵּיתְךָ הַחוּצָה דְּמוֹ בְּרָאשׁוֹ וְאֲנַחְנוּ נָקִים וְכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה אֲתֶךָ בְּבֵית דְּמוֹ בְּרָאשׁוֹ אִסְדִּי תִהְיֶה־בּוֹ: וְאִם־תִּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהִינֵנוּ נָקִים מִשְׁבַּעְתְּךָ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: וְתֹאמְרוּ כְּדִבְרֵיכֶם כִּי־הוּא וְתִשְׁלַחֶם וַיָּלְכוּ וְתִקְשְׁרוּ אֶת־תַּקְוֹת הַשָּׁנִי בַּחֲלוֹן: וַיָּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הִהֲרָה וַיִּשְׁבּוּ שֵׁשׁ שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיִּבְקְשׁוּ הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצְאוּ: וַיִּשְׁבּוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיִּרְדּוּ מִהָרָה וַיַּעֲבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי־נֹן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֶת־כָּל־הַמַּצָּאוֹת אוֹתָם: וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן ה' בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם־נִמְגְּוָה כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵינֵנוּ:

And Joshua, the son of Nun, sent out of Shittim two spies secretly, saying, "Go view the land, and Jericho." And they went, and they came into the house of a harlot whose name was Rahab and lay there. And it was told to the king of Jericho, saying, "Behold, there came men here tonight of the Children of Israel to search out the land." And the king of Jericho sent to Rahab, saying, "Bring forth the men that have come to you, that entered into your house; for they have come to search out all the land." And the woman took the two men and hid them; and she said, "Yes, the men came to me, but I did not know from where they were. And it came to pass about the time of the shutting of the gate, when it was dark, that the men went out. To where the men went I do not know; pursue after them quickly for you shall overtake them." But she had brought them up to the roof and hid them with the stalks of flax which she had spread out upon the roof. And the men pursued after them the way to the Jordan to the fords; and as soon as they that pursued after them had gone out, the gate was shut. And before they had laid down, she came up to them upon the roof, and she said to the men, "I know that Hashem has given you the land, and that your terror has fallen upon us, and that all the inhabitants of the land melt away before you. For we have heard how Hashem dried up the water of the Red Sea before you, when you came out of Egypt; and what you did to the two kings of the Amorites that were beyond the Jordan, to Sihon and to Og, whom you utterly destroyed. And as soon as we had heard it, our hearts melted, and there did not remain any more spirit in any man because of you; for Hashem your God, He is God in heaven above and on earth beneath. Now therefore, please, swear to me by Hashem, since I have dealt kindly with you, that you also will deal kindly with my father's house — and give me a true token — and keep my father alive, and my mother, and my brethren, and my sisters, and all that they have, and deliver our lives from death." And the men said to her, "Our life for yours, if you do not tell this business of ours; and it shall be, when Hashem gives us the land, that we will deal kindly and truly with you." Then she let them down by a cord through the window; for her house was inside the wall, and she dwelled upon the wall. And she said to them, "Go to the mountain, lest the pursuers light upon you. Hide yourselves there three days until the pursuers return, and afterwards go your way." And the men said to her, "We will be guiltless of this oath of yours which you have made us to swear. Behold, when we come into the land, you shall bind this line of scarlet thread in the window by which you let us down; and you shall gather to you into the house your father, and your mother, and your brethren, and all your father's household. And it shall be, that whoever shall go out of the doors of your house into the street, his blood shall be upon his head, and we will be guiltless; and whoever shall be with you in the house, his blood shall be on our head, if any hand be upon him. But if you reveal this business of ours, then we will be guiltless of your oath which you have made us swear." And she said, "According to your words, so be it." And she sent them away, and they departed; and she bound the scarlet line in the window. And they went and came to the mountain, and abode there three days until the pursuers returned. The pursuers sought them throughout all the way, but did not find them. Then the two men returned and descended from the mountain, and they passed over and came to Joshua, the son of Nun; and they told him all that had befallen them. And they said to Joshua, "Truly Hashem has delivered into our hands all the land; and moreover all the inhabitants of the land do melt away before us."

(1) שמות פרק טו, יד-טז

שָׁמְעוּ עַמִּים יִדְגָּזוּן חֵיל אֲחִיו יִשְׂבִּי פִלְשֵׁת:
 אִזְ נִבְהִלוּ אֱלֹפֵי אֲדָם אֵילֵי מוֹאָב יֶאֱחָזְמוּ רֶעַד נִמְגֹו כָּל יִשְׂבִּי כְנָעַן:
 תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָהּ וְפָחַד בְּגִדְלָ זִרְעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן עַד־יַעֲבֹר עִמָּךָ ה' עַד־יַעֲבֹר עִסְזוֹ קִנְיָת:

(2) שמות פרק כג, כז

אֶת־אֵימָתִי אֲשַׁלַּח לִפְנֶיךָ וְהִמָּתִי אֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר תִּבְאָ בָּהֶם וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־אֲבִיךָ אֵלֶיךָ עֹדֶךָ:

(3) תוספתא סוטה פרק יא

ומניין שבשבעה באדר מת משה שנ' ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום ואומ' ויהי אחרי מות משה עבד ה' משה עבדי מת ועתה קום עבור וגו' ויצו יהושע את שוטרי העם לאמר עברו בקרב המחנה וצוו את העם לאמר וגו' ואומ' והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון צא ממנו שלשים ושלשה למפרע ואת מוצא שבשבעה באדר מת משה

(4) תנחומא פרשת שלח א:א

וְאִין לָךְ בְּנֵי אָדָם שְׁנִשְׁתַּלְּחוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְנוֹתְנִין נַפְשָׁם לְהַצְלִיחַ בְּשָׁלִיחוּתָן, כְּאוֹתָן שְׁנֵי שְׁלוּחִים שְׁשָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון, שְׁנֵאָמֶר: וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון וְגו'. וְכִי הָיוּ. שְׁנֵי רְבוּתֵינוּ, אֱלֹו פְּנִחָס וְכָלֵב, וְהִלְכוּ וְנָתְנוּ נַפְשָׁם וְהַצְלִיחוּ בְּשָׁלִיחוּתָם.

(5) ספרי במדבר פרשת שלח פ'סקא ק"ג

ומי היה זה? צלפחד דברי ר' עקיבא

נאמר כאן מדבר ונאמר להלן מדבר מה מדבר האמור להלן צלפחד אף מדבר האמור כאן צלפחד.

ר' יהודה בן בתירה אומר עתיד ליתן את הדין

כל האומר צלפחד מקושש היה אם מי שאמר והיה העולם כיסה עליו ואתה מגלה עליו